

[Alle meninger](#) / [Samfunn](#) / [Helse](#)

[Følg denne debatten](#)

Kommenter innlegget

[Rune Fardal](#)

Innlegg: 12

Kommentarer: 6

Breivik - En psykopat?

Publisert For et øyeblikk siden - 5 visninger Innlegg

For å tolke Breiviks personlighet, må man forstå hensikten med hans adferd. Og hensikten er godt beskrevet i hans manifest.

Han er i krig mot det han anser som kuturell utvanning og utfordrende kjønnsroller. Hans adferd bærer preg av et meget tydelig *mål*. Årelang planlegging vitner om sterk motivasjon, utholdenhet og målrettet planlegging. Dette krever hemmelighold og ensomhet. Men dette er ikke sykelig ensomhet, dette er offer for hans høyere mål. At han kan fremstå paranoid blir da ikke unaturlig.

Hensikten med masse mordet var å oppnå et høyere mål slik manifestet meget godt beskriver. Dette er ikke en psykotisk affekthandling, dette er utopisk planlegging. Derfor kan han beskrive dette "rasjonelt" og uten affekt. Slik er psykopatens logikk, virkelighetsfjern sett fra empatiens normer, men ikke psykotisk, for han vet hva han gjør og han husker hva han har gjort. Psykiater Rasmussens notater fra flere observasjoner beskriver det samme.

Utførelsen er planlagt i detalj. Han hører ingen stemmer i hodet, tvertimot han opplever seg som "*... a man with a mission*", han er en dedikert kriger. Vi kan mislike hans adferd og mål, men det gjør han ikke sinnsyk. At hans adferd stemples som sinnsyk bygger vel så mye på dens ufattelige og uforståelige natur. Som jeg [skrev i en bok i 2006](#), det er forskjell på handlinger man ikke liker og sinnsyke handlinger.

Jeg betviler de sakkyndiges psykotiske diagnose, for den fordrer at han ikke vet hva han gjør. Da han ble brakt tilbake på Utøya beskrev han detaljert hvor han gikk og hva han gjorde. Ikke mye spor av bevistløshetens psykose over den adferden.

Hans manglende empati blir fullt forståelig for en slik personlighet. Psykopaters emosjoner er skadet, slik Simon baron-Choen skriver, i "[Zero degrees of empathy](#)". Hans kjølige beskrivelser i fengselet, hans "korrekte" opptreden og grandiose fremstilling er typisk. Han hisser seg ikke opp, han vet hva han har gjort, han forventer ingen forståelse, til det føler han seg for langt hevet over alle andre, også loven.

Psykopatens grunnfjell er som kjent patologisk narsissisme, men det er noe mer. Han føler seg grandios når han får oppmerksomhet fra landets ledende psykaitere. Han nyter det og han holder seg velstelt og i form. Han opplever seg som den ultimate soldat, derfor ville han gjerne møte i uniform. Dette er fjernt fra de sakkyndiges vurdering på hans funksjonsnivå. I henhold til dem er han en grønnsak!

Slik en satelitt har forlatt jordens gravitasjon og blitt vektløs, slik har psykopaten forlatt narsissistens *nevrotiske skam*. Uten skammen blir volden instrumentell, nettopp slik vi ser det ved

Breiviks adferd. Han har ingen anger, han skammer seg slett ikke. Han snakker om nødvendige ofre i sin "krig".

I narsissistens **hatefulle** vold er hensikten å påføre smerte og skade, en måte å projisere egen skam over på andre. Den som har skilt seg fra en narsissist vet alt om hatets hevn. Det er årelangt og bygger på krenkelsens traumer. Der skys ingen midler og den som står i veien, voksne som barn, blir tråkket ned og brukt. Alt og alle blir narsissistiske supply og nåde den som kritiserer.

Denne volden skiller seg fra psykopatens **instrumentelle** vold som også kan påføre skade, men der **hensikten** er å oppnå et **mål**. Forskjellen ligger i **hensikten**, ikke i **handlingen**. Psykopatens vold er et **middel** til et mål. Der narsissistens vold grunner i affektive sår, der grunner psykopatens vold i vinning og klare målsettinger. Ofte er de fokusert rundt makt over andre, akkurat som Breiviks beskrivelser i manifestet. Der narsissistens vold er for å beskytte **et skadet Selv**, der er psykopatens vold mer for materiell og kontrollens berikelse. Psykopaten har også et skadet selv, men der er forsvaret mye nærmest ugjennomtrengelig. Derfor er det ingen kur.

Breiviks adferd bærer mange av de samme kjennetegn som Ramslands kalde nedskytning av sin ex kone. "Det var en nødvendighet". Slik Ramsland under rettsaken terpet på uvesentlige detaljer, slik vil høyst sansynlig Breivik også fremstå i sine "taler" når rettsaken kommer opp. Psykopatens logikk er detaljstyrt på en måte som mister den logiske oversikt og sammenheng. Under kritikk og press kan dette gli over i psykosens usammenhengende hopping fra uferdige setninger. Da mister de tråden og blir så typisk springene i sin argumentasjon. Det som blir viktig er det som er viktig for dem der og da, og ikke sakens overordnede blikk.

Narsissistens mål er å dekke en sykkelig grandiositet, en indre bunnløs mangel av tro på egen mestring, hvilket ender i et sykkelig falskt selv. Selv om psykopaten også ligger under for sin grandiositet, så har han ikke narsissistens tvil å slite med. Han "**vet**" han er grandios, skammen er for lengst undertrykt. Narsissisten derimot **tror** han er grandios og kjemper mot skammen daglig.

De sakkyndige har ikke vurdert dette noe sted. Breiviks bruk av nyord, fremstår mer som et uttrykk for ytterliggående politiske miljøers kultur enn psykotiske vrangforestillinger. Uansett hvor utopiske man mener de er, så er de ikke et uttrykk for den typisk usammenhengende forståelse så typisk for psykotisk adferd.

Språkforsker og forskningsleder i det franske språkrådet, Francoa Rostier beskrev dette godt i en kronikk i BT, 9 januar 2012, om "Nyord og vrangforestillinger". Der han viser at det språk og de nyord Breivik benytter slett ikke er et uttrykk for vrangforestillinger, men tvert imot mye brukt i ytterliggående politisk politiske kretser.

Jeg får nok inntrykk av at de sakkyndiges perspektiv er begrenset av deres daglige virke blandt psykotiske pasienter, der er det langt mellom psykopatene. Nesten like langt som mellom karrierepsykaitere som uttaler seg om tabuordet "Psykopat"! Den adferd Breivik fremviser synes ikke vurdert ut i fra hans verden og virkelighetsbilde. Jeg har lest den sakkyndige rapport, og det er påfallende at det som tolkes som psykotisk ikke er forsøkt tolket fra et annet perspektiv, fra en **mer kompleks modell**, eller fra en annen diagnose.

Med tanke på den overveldende kritikk de sakkyndige har møtt fra sine likemenn og kvinner, fremstår ikke deres rapport som verken **reliabel eller valid**. En får et inntrykk av at de tenker i sin box, uten erfaring fra psykopatens virkelighetsfjerne verden.....som til tross for sine logiske brister handler mer om en forstyrret personlighet enn en sinn syk!

Sitér For å sitere må du markere det du

vil sitere og deretter klikke på denne knappen. Bra! Upassende **Skriv kommentar** **Rediger**

(06:11 igjen)

Kommenter innlegget

Del dette innlegget:

Tweet

0

Liker

Bli den første blant dine venner til å like dette.